

Posudek vedoucího na diplomovou práci Marie Bartošové

Z komorní tvorby skladatelů terezínského ghetta

Autorka zvolila za svůj diplomový úkol téma, které, jak sama uvádí v předmluvě, je vysoce aktuální, a to zejména vzhledem k extremismu, který ve svobodné společnosti má bohužel možnost se prosazovat. Diplomová práce je sice primárně zaměřena na jevy hudební, vypovídá však velice citlivě a přesvědčivě (a zřejmě se zaujetím autorky pro věc) o tragických osudech nejen židovských skladatelů, ale vlastně všech obětí zrůdné ideologie. V tom spatřuji výraznou hodnotu předložené práce, vždyť výchova k etickému vztahu ke světu je snad vůbec to nejdůležitější, co má škola žákovi poskytovat nehledě na předměty, které takovou výc hovu zprostředkovávají. A na základě četby práce jsem pevně přesvědčen, že M. Bartošová se právě tohoto úkolu zhostila opravdu přesvědčivě.

Pohledem na situaci terezínských hudebníků autorka otevírá i dobový kontext analyzované hudby, a to velice přehledně a v podstatě důkladně – popisuje pět tragických etap, jež jsou bohužel vymezeny okolnostmi, které nacisté systematicky připravovali a realizovali. Z těchto souvislostí pak pisatelka vybírá dva skladatele, které čtenáři představuje nejprve z biografického a tvůrčího nadhledu, posléze však vyzdvihuje dvojici skladeb, které považuje za aktuální pro pedagogickou interpretaci a které z tohoto důvodu analyzuje. Pohledy na rozebírané skladby nepředstavují v žádném případě návody na didaktickou práci s hudbou. Autorka si podle všeho plně uvědomuje, že se skladbou lze zacházet různě s ohledem na situaci, věkovou kategorii a především na cíl výuky. Takové analýzy čtenáři umožňují proniknout spolu s pisatelkou do struktury skladeb a ke stěžejním výrazovým momentům, na jednotlivci (a tedy i na pedagogovi) ovšem zůstává, zda a v jaké úloze a souvislosti příslušný jev využije, zda se analýza stane prostředkem, či dokonce cílem komunikace nad uměleckým dílem. V hudebněvýchovných podmínkách na všeobecně vzdělávací škole v podmínkách rámcového vzdělávacího programu půjde nejspíše o první možnost, kdy analýza má funkci prostředku vedoucího k pochopení stěžejního hudebního sdělení, k odhalení mimohudebních okolností, jež s dílem souvisejí, ale také, jak již bylo řečeno, k odhalení souvislostí v rámci integrativního pojetí dané problematiky. Znovu připomínám, že o všech těchto souvislostech se autorka v práci nezmiňuje (nakonec to ani není možné, neboť zahrnují nevyčísitelné množství problémů), že však ve svých analýzách nabízí možnosti, jak u zcela konkrétních hudebních jevů začít, aby bylo možno se na složitou, ale užitečnou a mnohotvárnou cestu pedagogické interpretace vydat.

Třebaže jednotlivé analýzy neobsahují shrnutí získaných poznatků, uvádí autorka takováto zobecnění v závěru práce a nabízí zde i jisté srovnání a souvislosti obou analyzovaných skladeb. Dokazuje tak, že je schopna určitého syntetizujícího pohledu na věc, že může zobecňovat a nalézat mezi vytčenými jevy vztahy. To je třeba u začínajícího pedagoga podtrhnout, neboť je to slibným předpokladem rozumné práce se žákem a jeho vedení na poli vzdělávání i výchovy.

Diplomová práce má přehlednou strukturu, obsahuje všechny potřebné náležitosti a je psána v odpovídajícím odborném stylu, jenž zůstává zcela srozumitelný, vzhled do děl usnadňují nejen notové ukázky, ale také další grafická zpracování, jež mapují strukturu skladeb.

Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem proto navrhuji hodnocení práce stupněm **v ý b o r n ý m**.

Michaál Nedělká
katedra hudební výchovy

V Praze dne 5. 5. 2010